

Dymek, Henryk

Internaty dla młodzieży niepracującej w województwie płockim w latach 1976-1990

Notatki Płockie 36/2-147, 55-60

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Internaty dla młodzieży niepracującej w województwie płockim w latach 1976-1990

Według Zbigniewa Węgierskiego: „internat jest tym środowiskiem wychowawczym, w którym mogą istnieć szczególnie dogodne warunki dla kształtowania tych właściwości, dyspozycji i postaw, potrzebnych w przyszłości do aktywnego i twórczego uczestnictwa w życiu społecznym, u każdego mieszkańca. W internacie szkolnym tkwią potencjalne możliwości wykształcenia u wychowanków takich nawyków i postaw społeczno-moralnych, jak: potrzeba współżycia i współdziałania z innymi, umiejętność uzgadniania interesów osobistych z interesami społecznymi, przestrzeganie norm i zasad dyscypliny społecznej, liczenie się z potrzebami, prawami, wolą i odrębnością innych członków określonych grup społecznych. Istnieje wiele sposobności po temu, by zaszczerpić wychowankom określone poglądy, przekonania i sądy o otaczającej ich rzeczywistości społecznej i ich przyszłej roli w przekształceniu i przebudowie życia społecznego”¹.

Internat, chcąc spełnić właściwie rolę środowiska wychowawczego powinien przyjąć i realizować następujące główne zadania:

- zapewnić młodzieży warunki dla właściwego rozwoju fizycznego i psychicznego,
- organizować przy współudziale wychowanków życie codzienne, wdrażać ich do współpracy, współdziałania, wyrabiania nawyków higienicznych i kulturalnych,
- stwarzać warunki dla racjonalnego spędzenia wolnego czasu, pobudzać do aktywności sprzyjającej wzbogaceniu osobowości, rozwijać zainteresowania i zamiłowania,
- zapewnić odpowiednie warunki do uczenia się rekompensować braki, rozwijać motywację uczenia się,
- współdziałać z rodziną i szkołą,
- uczyć społecznego działania,
- przygotować do życia w rodzinie i społeczeństwie².

Andrzej Wesolowski wyraża pogląd, iż „internat jest instytucją powołaną do realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych i rozwiązuje podstawowe potrzeby młodzieży w tym zakresie”³.

W roku szkolnym 1975/76 działało w Polsce 1518 internatów szkół zawodowych (stan w dniu 15 X). Dysponowały one 261 220 miejscami i korzystały z nich 263 652 osoby⁴.

Na województwo płockie przypadało 21 internatów szkół zawodowych z 3 565 miejscami, z których korzystało 3 525 uczniów.

Bardzo ważną rolę w procesie wychowania internackiego spełnia kadra pedagogiczna. W

tym roku szkolnym 1976/77 w internatach w kraju pracowało 5 229 pełnozatrudnionych wychowawców, w tym w internatach szkół zawodowych — 4 815, w internatach liceów ogólnokształcących — 371 (w internatach szkół podstawowych — 43⁵).

W województwie płockim w roku szkolnym 1976/77 czynnych było 27 placówek opiekuńczo-wychowawczych różnych typów, w tym 7 przy liceach ogólnokształcących, 2 przy szkołach muzycznych, 1 przy Zespole Szkół Medycznych, 17 przy szkołach zawodowych. Ponadto od 1 października 1972 roku uruchomiona została Bursa Międzyszkolna w Gostyninie, dla młodzieży liceum ogólnokształcącego, technikum elektrycznego i zasadniczej szkoły zawodowej.

Krystyna Kowalik tak określiła różnicę między internatem a bursą „internat szkolny (przyszkolny) jest placówką opiekuńczo-wychowawczą, związaną organizacyjnie z określoną szkołą. Stanowi jej ogniwo organizacyjne, utworzone w celu zapewnienia opieki i wychowania uczniom zamiejscowym.

Bursa podlega służbowo administracyjnym władzom szkolnym, przyjmuje zwykle młodzież z kilku szkół znajdujących się w danej miejscowości. Choć nie zależy organizacyjnie od żadnej ze szkół, to jednak ściśle z nimi współpracuje, zwłaszcza w oddziaływaniu na młodzież trudniejszą”⁶.

Ilość internatów oraz miejsc i korzystających z nich uczniów przedstawia tabela 1

Tabela 1

Internaty ^a w województwie płockim w latach 1976—1978						
Wyszczególnienie	Internaty	Miejsca	Korzystający			
			Ogółem	na 100 miejsc	w % liczby uczniów	
Ogółem						
1976/77	27	4 315	4 439	102,9	16,4	
1977/78	27	4 353	4 447	102,2	16,9	
Licea						
Ogólnokształcące						
1976/77	7	717	735	102,5	11,2	
1977/78	7	724	740	102,2	12,0	
Szkoły zawodowe						
1976/77	20	3 598	3 704	102,9	18,1	
1977/78	20	3 629	3 707	102,1	18,4	

^{a)} bez internatów przy szkołach specjalnych.
Źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny w Płocku, Rocznik Statystyczny Województwa Płockiego 1978, s. 237.

W latach 1976-1978 występowało zjawisko przekraczania limitu miejsc w internatach i to bez względu na typ szkoły tak było np. w internatach szkół ogólnokształcących Płocka i Sierpca a także w szkołach rolniczych w Piątku, Studzieńcu, Trzepowie i Mieczysławowie oraz w Bursie Międzyszkolnej w Gostyninie. W roku szkolnym 1976/77 zakwaterowano dodatkowo 124 uczniów a w 1977/78 o 30 mniej tj. 94 uczniów.

Przydział miejsc w internatach dokonywany był na podstawie wnikliwej analizy sytuacji każdego ucznia, jego warunków rodzinnych, odległości miejsca zamieszkania od szkoły, warunków dojazdu i stanu zdrowia. W przypadku deficytu miejsc w internacie (bursie) szkoły przejmowały obowiązek otoczenia opieką i nadzorem wychowawczym także stancji uczniowskich⁷. W 1977 roku na stacjach mieszkało 795 uczniów, w tym 465 w Płocku, 150 w Kutnie, 150 w Sierpcu i 30 w pozostałych miejscowościach. Młodzieży przebywającej na stacjach zapewniano w miarę potrzeb i możliwości korzystanie ze stołówki szkolnej i żywienia w internatach⁸.

Przedmiotem stałym internatów było pod-

noszenie jakości żywienia młodzieży. W latach 1976-1978 wysokość dziennej stawki żywieniowej w internatach wynosiła 18-20 zł⁹.

Trudności występujące w dziedzinie zaopatrywania stołówek internatów w produkty żywnościowe usuwano systematycznie dzięki pomocy rodziców, środowiska i przedsiębiorstw handlowych. W związku z kłopotami w zaopatrzeniu kraju, od 1977 roku położono szczególny nacisk na sprawę gromadzenia zapasów zimowych.

Internaty znajdujące się w siedzibach gmin i w mniejszych ośrodkach miejskich nie miały na ogół kłopotów z przechowywaniem warzyw i owoców w okresie zimowym. W większych miastach wykorzystywano w tym celu magazyny zakładów opiekuńczych lub wydzielano pomieszczenia. Zaopatrzenie w mięso i jego przetwory odbywało się według przydziałów. Przy niektórych internatach prowadzono tzw. „tucz przystołówkowy” dla potrzeb stołówek¹⁰. Była to trafna forma rozwiązywania trudności w zaopatrzeniu.

W roku szkolnym 1978/79 sieć organizacyjna internatów uległa zmianie. Przedstawiono to w tabeli 2

Tabela 2

Internaty szkół ponadpodstawowych (bursy)
w województwie płockim w roku szkolnym 1978/79

Lp.	Typ szkół	Nazwa placówki	Ilość miejsc	Ilość wychowanków	Ilość pracowników pedagogicznych
1	Licea Ogólnokształcące	LO im. J.H. Dąbrowskiego w Kutnie	70	70	3
2		LO im. Wł. Jagiełły w Płocku	192	244	11
3		LO im. St. Małachowskiego w Płocku	135	226	5
4		LO im. M. Buczka w Łęczycy	117	99	6
5		LO im. H. Sucharskiego w Sierpcu	50	57	4
6		LO w Starożrebach	40	47	7
7		LO im. A. Sniadeckiego w Wyszogrodzie	42	52	6
O g ó ł e m			646	795	42
1	Szkoły Zawodowe	ZSZ w Gaąbinie	165	175	7
2		ZSZ w Gostyninie	200	214	9
3		Bursa Międzyszkolna w Gostyninie	200	230	5
4		Szkoła Muzyczna w Kutnie	52	52	5
5		ZSZ nr 1 w Kutnie	40	41	5
6		Technikum Łączności w Łęczycy	200	180	5
7		Zespół Szkół Górniczych w Łęczycy	180	180	5
8		ZSZ w Piątku	66	103	5
9		Zespół Szkół Medycznych w Płocku (z filią w Gostyninie)	160	240	7
10		ZSB „Petrobudowa” w Płocku	209	187	5
11		Szkoła Medyczna w Płocku	60	70	3
12		ZSZ „Izokor-Instal” w Płocku	80	80	5
13		ZSZ MZRiP w Płocku	260	267	7
14		Technikum Samochodowe w Płocku	105	105	4
15		ZSZ nr 3 w Płocku	275	275	10
16		ZSZ nr 1 w Sierpcu	100	130	5
17		ZSZ w Zychlinie	240	240	8
18		ZSZ w Studzieńcu	60	69	1
19		Zespół Szkół Rolniczych w Trzepowie	170	190	7
20		Zespół Szkół Rolniczych w Mieczysławowie	170	191	4
Ogółem szkoły zawodowe			2 992	3 219	112
Ogółem Licea Ogólnokształcące i Szkoły Zawodowe			3 638	4 014	154

Źródło: Archiwum Urzędu Wojewódzkiego w Płocku, KOiW, Internaty, stancje uczniowskie, bursy, OV-5041, Płock listopad 1978 oraz obliczenia własne na podstawie wyników badań.

Z przedstawionej tabeli wynika, że w województwie plockim pracowało dalej 20 internatów przy szkołach zawodowych różnych typów, 1 bursa międzyszkolna oraz 7 przy liceach ogólnokształcących. Łączna liczba miejsc w tych placówkach wynosiła 3 638, w tym w internatach szkół zawodowych łącznie z bursą 2 992 i 646 w internatach liceów ogólnokształcących.

W roku szkolnym 1978/79 do szkół zawodowych dla niepracujących i pracujących w województwie plockim uczęszczało 25 246 uczniów, w tym dla niepracujących 20 838. Z internatów korzystało 4 014. Przy limicie 3638 miejsc, kierując się względami społecznymi i dobrem uczniów stworzono dodatkowo dość liczną grupę młodzieży, znajdującej się w wyjątkowo trudnych warunkach materialnych irodziny możliwość zamieszkania w internacie.

Tabela 3

Internaty^a szkół ogólnokształcących i zawodowych w województwie plockim w latach 1980—1990

Lata szkolne	Internaty Szkoły	Miejsca	Korzystający		
			Ogółem	Na 100 miejsc	w % ogółem uczniów
Ogółem					
1980/81	29	4 201	4 198	99,9	×
1985/86	27	3 449	3 154	91,4	×
1987/88	27	3 405	3 179	93,4	×
1988/89	27	3 333	2 980	89,4	×
1989/90	27	3 193	2 612	81,8	×
Licea Ogólnokształcące					
1980/81	6	612	668	109,2	12,9
1985/86	5	467	486	104,1	9,6
1987/88	6	575	624	109,0	11,4
1988/89	6	529	529	100,0	9,3
1989/90	6	477	480	100,6	8,2
Szkoły Zawodowe					
1980/81	23	3 589	3 530	98,4	17,9
1985/86	22	2 982	2 668	89,5	13,4
1987/88	21	2 830	2 555	90,3	12,5
1988/89	21	2 804	2 451	87,4	11,7
1989/90	21	2 716	2 132	78,5	9,9

a) bez internatów szkół specjalnych stan na dzień 15 XI
Źródło: WUS w Płocku, Rocznik Statystyczny Województwa Płockiego 1990, s. 322.

W roku szkolnym 1980/81 funkcjonowało w województwie 29 internatów, w tym 11 znajdowało się w obiektach nowych. Szczególnie dobre warunki miały internaty: ZSZ MZRiP w Płocku, ZSZ nr 3 w Płocku, ZSZ w Gostyninie, w Gąbinie i Żychlinie.¹¹⁾

Internaty LO im. Stanisława Małachowskiego, Zespołu Szkół Medycznych, Technikum Samochodowego wymagały kapitalnych remontów, liczne zagęszczenie itp.

Na przekroczenie limitu miejsc w internatach wpłynęły różne przyczyny np. brak pojazdów do niektórych miejscowości, duże zapotrzebowanie na zakwaterowanie w okresie jesienno-zimowym a także przystępne stawki za wyżywienie.

Od 1 IX 1983 roku powstała Bursa Międzyszkolna z internatu Technikum Łączności i ZSZ w Łęczycy. Zamieszkali w niej uczniowie z Li-

ceum Ogólnokształcącego i Zespołu Szkół Górniczych z Łęczycy. Od 1 IX 1987 wyłączony został z działalności internat przy Technikum Rolniczym w Starożrebach ponieważ nie nadawał się do dalszego użytku.

Z Roczników Statystycznych GUS wynika, że w Polsce w latach 1986—1990 ilość internatów i miejsc zmniejszyła się. Przedstawiono to w tabeli 4.

Tabela nr 4

Internaty szkół ponadpodstawowych w Polsce w latach 1986—1990

Szkoly	1986/87				1989/90			
	Internaty	Miejsce w tys.	Na 100 m w % ogółu uczn.	Korzyst.	Internaty	Miejsce	Na 100 m w % ogółu uczn.	Korzyst.
Ogółem	1 705	242,7	94	×	1 671	235,7	84,5	×
Licea Ogólnokształcące	303	24,4	96	6,7	297	25,9	85	5,4
Szkoły Zawodowe	1 402	218,3	92	22,2	1 374	209,8	84	15,5

Źródło: Roczniki Statystyczne GUS, Warszawa, 1987, s. 479 i 1990, s. 480.

Powyższa tabela przedstawia porównanie danych dotyczących internatów z dwóch wybranych lat 1986/87 i 1989/90. W latach 1986—1989 liczba internatów zmniejszyła się o 36 placówek, natomiast liczba miejsc w tych internatach o 7 000. Znacznie zmniejszyło się w procentach wykorzystanie miejsc w internatach np. w roku szkolnym 1986/87 na 100 miejsc było wykorzystanych 94, natomiast w roku szkolnym 1989/90 — 84,5. Podobne tendencje spadkowe wystąpiły w województwie plockim.

Na objętym badaniami terenie w dniu 15 IX 1988 funkcjonowało 27 placówek zapewniających opiekę uczniom szkół ponadpodstawowych różnych typów, w tym 1 internat przy Seminarium Duchownym. Wykaz tych placówek zawarto w tabeli 5 z uwzględnieniem liczby uczniów.

Tabela 5

Stan organizacyjny internatów i burs szkolnych na terenie województwa plockiego w roku szkolnym 1988/89 (stan w dniu 15 IX 1988)

Lp.	Nazwa placówki	Ilość miejsc	Ilość uczniów	Ilość miejsc dla dziewcząt
1	2	3	4	5
1	Internat ZSZ nr 3 Płock	240	240	—
2	Internat ZSZ MZRiP Płock	250	250	90
3	Internat SN Płock	80	83	80
4	Internat LO im. St. Małachowskiego Płock	61	54	46
5	Internat LO im. Wł. Jagiełło Płock	192	192	152
6	Internat LO im. H. Sucharskiego w Sierpcu	42	40	42
7	Internat ZSZ nr 1 Sierpc	70	70	—

Tabela 5

Stan organizacyjny internatów i burs szkolnych na terenie województwa płockiego w roku szkolnym 1988/89 (stan w dniu 15 IX 1988)

8	Internat LO im. J. H. Dąbrowskiego w Kutnie	50	70	50
9	Internat ZSZ nr 1 w Kutnie	160	160	80
10	Internat Państwowej Szkoły Muzycznej w Płocku	41	41	31
11	Internat ZSZ nr 1 w Żychlinie	200	180	30
12	Internat ZSZ im. St. Staszica w Gąbinie	168	182	139
13	Internat ZSMR w Piątku	113	125	5
14	Internat Technikum Hodowlanego w Wyszogrodzie	33	57	57
15	Internat ZSZ Gostynin	188	150	35
16	Bursa Międzyszkolna w Gostyninie	144	144	95
17	Bursa Międzyszkolna w Łęczycy	202	144	95
18	Internat Państwowej Szkoły Muzycznej w Kutnie	40	32	30
19	Wydzielony Hotel dla Pracowników Młodocianych „Izokor-Instal” w Płocku PRTiA	70	66	—
20	Wydzielony Hotel Młodego Pracownika PBP „Petrobudowa” Płock	90	73	—
21	Internat Zespołu Szkół Rolniczych w Mieczysławowie	192	192	15
22	Internat Zespołu Szkół Rolniczych w Studzieńcu	60	31	60
23	Internat Zespołu Szkół Rolniczych w Trzepowie	190	130	106
24	Internat Zespołu Szkół Medycznych w Płocku	110	140	140
25	Wydzielony Hotel dla Pracowników Młodocianych PPIP Płock	104	57	—
26	Internat CZS „SCh” PPIP Płock	104	57	160
	O g ó ł e m	3 290	3 043	1 538

Zródło: Kuratorium Oświaty i Wychowania w Płocku, Internaty, bursy, stancje OW. III — 5041, 1988—1989 oraz wyniki badań własnych.

Z przedstawionej tabeli wynika, że liczba miejsc w internatach i bursach wynosiła 3 290, w tym dla dziewcząt 1 538. Na dzień 15 XII 1988 roku zamieszkiwało w nich 3 043 uczniów, co stanowi 11,5% liczby uczniów szkół ponadpodstawowych. Z tego 16 placówek podlega bezpośrednio pod KOiW (14 internatów i 2 bursy międzyszkolne), 6 internatów nadzorowanych było przez inne wydziały Urzędu Wojewódzkiego, 1 internat ZSZ CZS SCh w Kutnie prowadzony poza systemem WRN w Płocku, 3 wydzielone hotele dla pracowników młodocianych.

Ponad wyznaczoną normę zakwaterowano uczniów w internacie Zespołu Szkół Medycznych w Płocku, 110 miejsc a 140 mieszkańców. Podobna sytuacja była w LO im. J. H. Dąbrowskiego w Kutnie, LO im. H. Sucharskiego w Sierpcu oraz Technikum Hodowlanym w Wyszogrodzie.

W celu poprawy istniejącej bazy i zabezpieczenia wychowankom właściwych warunków bytowych KOiW w Płocku podejmowało szereg działań. Corocznie wykonywano w określonych internatach kapitalne remonty np. w 1986 roku w 4 obiektach wydatkowano kwotę 17,7 mln zł, w 1987 roku w 7 internatach na sumę 50,7 mln zł, w 1988 roku w 5 internatach na sumę 20,3 mln zł, w 1989 w 6 internatach na sumę 84,1 mln zł. Natomiast w 1990 roku w 6 internatach na sumę 587,104 mln zł.

Poważne sumy przeznaczone były na zakupy i wyposażenie internatów i tak w roku 1988 na ten cel wydatkowano 69,565 mln zł

— w 1989 roku — 204,488 mln zł

— w 1990 roku — 1788456 tys. zł¹²⁾

W sierpniu 1988 zarządzeniem Ministra Edukacji Narodowej zniesiono dotacje państwowe do wyżywienia w internatach dla ogółu uczniów szkół ponadpodstawowych.¹³⁾

„Odpłatność ucznia za wyżywienie organizowane przez szkołę lub internat (bursę) równa jest ustalonemu kosztowi surowców żywnościowych służących do przygotowania posiłków.” Pomoc materialną dla uczniów stanowią: stypendia uczniowskie, premia za wyniki w nauce, ulga w opłatach za wyżywienie organizowane przez szkołę internat (bursę) zasiłki losowe. Młodzież płaci należność za wyżywienie po cenach „wsadu do kotła”.

Obecne zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z lipca 1989 roku mówi iż „pomoc materialną mogą otrzymać uczniowie znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej oraz uczniowie osiągający wysokie wyniki w nauce. Formami pomocy materialnej dla uczniów mogą być: stypendia uczniowskie, premia za wyniki w nauce, korzystanie z wyżywienia w stołówce internatu (bursy) oraz w stołówce szkolnej, zasiłki losowe przyznawane w formie pieniężnej lub rzeczowej.

Poza wychowankami przebywającymi w internacie (bursie) pierwszeństwo w korzystaniu z wyżywienia w stołówce internatu (bursy) oraz z posiłków w stołówce szkolnej przysługuje uczniowi pozostającemu w trudnej sytuacji materialnej. Odpłatność ucznia za posiłki spożywane w stołówce szkolnej lub za całodzienne wyżywienie w stołówce internatu (bursy) równa się wysokości kosztu surowca przeznaczonego na wyżywienie organizowane przez szkołę lub internat (bursy).¹⁴⁾

Jak kształtowały się normy dzienne budżetowe za wyżywienie w internatach przy szkołach ogólnokształcących i zawodowych w województwie płockim w latach 1986—1988 przedstawia

Tabela 6

Lp.	Wyszczególnienie	Norma budżetowa dzienna na 1 osobę w zł	z tego	
			Pokrycie wyży- wienia z budżetu szkoły w zł	Pokrycie wyżywie- nia przez ucznia
		zł	%	
1	od 1 01 1986 do 15 01 1986	128	52	76 59,37
2	od 15 03 1986 do 1 08 1986	138	62	76 55,07
3	od 1 08 1986 do 1 09 1986	142	66	76 53,52
4	od 1 09 1986 do 1 04 1987	142	52	90 63,38
5	od 1 04 1987 do 30 06 1987	170	80	90 52,94
6	od 1 09 1987 do 1 02 1988	170	52	118 69,41
7	od 1 02 1988 do 1 09 1988	255	137	118 46,27

Zródło: Dane z Wydziału Ekonomicznego KOiW w Płocku na podstawie zarządzenia Ministra Finansów, Ministra Oświaty i Wychowania i Ministra Edukacji Narodowej.

Od lutego do września 1988 roku całodzienne wyżywienie wychowanka w internacie wynosiło 255 zł. Natomiast przeciętne wynagrodzenie miesięczne w Polsce w sektorze uspołecznionym w 1988 roku ogółem wynosiło — 53090 zł.¹⁵⁾

Przy internacie Zespołu Szkół Zawodowych MZRIp w Płocku we wrześniu 1989 całodzienne wyżywienie wychowanka wynosiło 2000 zł, natomiast w tym samym miesiącu w 1990 roku — 800 zł, w czerwcu 1991 — 12000 zł¹⁶⁾. Podobne ceny kształtowały się w internacie szkół ponadpodstawowych.

Zmieniały się koszty utrzymania w skali miesięcznej i tak np. w szkołach zawodowych koszt utrzymania wychowanków w zakresie wydatków rzeczowych (bez wypłacanych stypendiów) wynosił w 1989 r. około 22000 zł w 1990 roku około 166000 zł, natomiast w 1991 roku wynoszą już 190000 zł.

Internaty i bursy szkolne funkcjonują w oparciu o zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 19 marca 1980 roku.¹⁷⁾ Internat zapewnia wychowankom opiekę i wychowanie poza miejscem stałego zamieszkania. Wychowankowie internatu podzieleni są na grupy wychowawcze, które stanowią podstawową komórkę samorządu internatu.

Wychowankowie grupy wybierają spośród siebie zarząd samorządu grupy. Do zadań zarządu samorządu grupy, realizowanych w uzgodnieniu z wychowawcą należy w szczególności:

- inicjowanie przedsięwzięć zmierzających do podniesienia wyników nauczania i pracy opiekuńczo-wychowawczej w grupie;
- dokonanie podziału zadań pomiędzy członków grupy;
- kontrola i ocena pracy wykonywanej przez członków grupy;
- regulowanie wewnętrznego życia grupy, rozstrzyganie sporów, wnioskowanie o wyróżnienia i nagrody.

Opiekę wychowawczą nad grupą wychowawczą sprawuje wychowawca, który współdziała z młodzieżą w realizacji zadań grupy.

Liczba wychowanków w grupie wychowawczej, w internacie i bursie szkolnej wynosi w szkołach ponadpodstawowych — od 35 do 40 wychowanków. Wymiar czasu pracy wychowawczej z jedną grupą wychowawczą wynosi tygodniowo:

- w internacie szkoły ponadpodstawowej 49 godzin zegarowych,
- w bursie szkolnej — 55 godzin zegarowych.

Ilość grup wychowawczych decyduje o zatrudnieniu ilości pracowników pedagogicznych.

Obecnie etat wychowawcy w internacie wynosi 30 godzin tygodniowo, natomiast nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych 18 godzin.

W internatach i bursach zatrudnionych było w 1988 roku bezpośrednio przez KOiW 148 wychowawców. Z tej liczby 64 wychowawców zatrudnionych było na pełnym wymiarze godzin, 55 osób pracowało na 1/2 etatu (w tym 24 emerytów), 29 wychowawców pracowało w części mniejszej niż 1/2 etatu.

Liczba pełnozatrudnionych etatowych pracowników jest stosunkowo niska i wynosi 43,2% ogółu zatrudnionych.

Z punktu widzenia celów działalności internatów zwrócić należy uwagę na działalność wychowawczą.

Praca wychowawcza jest kontynuacją pracy wychowawczej szkół. Organizatorem życia kulturalnego w internatach jest młodzież. W każdym internacie organizowane są zbiorowe wycieczki do teatrów i kin oraz próby tworzenia własnych teatrów, z tego słyną internaty: Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Żychlinie, Zespołu Szkół Medycznych w Płocku, Technikum Hodowlanego w Wyszogrodzie, Zespołu Szkół Zawodowych MZRIp w Płocku.

Młodzież internacka brała udział w rajdach i biwakach np. Bursa Międzyszkolna w Gostyninie, corocznie organizowała rajd „Szlakiem miejsc pamięci narodowej”.

W internatach dobrze realizowane są zadania związane z wychowaniem przez pracę. Młodzież sama dba o czystość i porządek w sypialniach a także estetyczny wygląd otoczenia.

Młodzież prowadzi kroniki z życia internatu (bursy). Do wyróżniających się kronik należą: Kronika internatu Zespołu Szkół Zawodowych MZRIp w Płocku a także Zespołu Szkół Zawodowych nr 3.

Kadra pedagogiczna prowadzi pracę indywidualną z uczniem słabym. Organizowane są zespoły wyrównawcze i pomoc koleżeńska. Efektem tego są lepsze wyniki nauczania, przeciętnie wyższe od tych, które uzyskują uczniowie spoza internatów. W internatach i bursach integralną część pracy zajmuje przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia. Przy współpracy z Ośrodkami Praktycznej Pani organizowane są różnego rodzaju pokazy, kursy i szkolenia. Młodzież bierze udział w spotkaniach z lekarzami i psychologami na tematy ich interesujące.

W internatach zwraca się uwagę na poszanowanie regulaminu, samorządność młodzieży oraz stworzenie wychowankom coraz lepszych warunków aby internaty można nazwać drugim domem wychowanków.

PRZYPISY

¹ Węgierski Z., *Internat jako środowisko wychowawcze*. Warszawa, 1979, s. 11.

² Nowaczyk S., *Potrzeby kształcenia wychowanków*. «Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze» 1976, nr

10, s. 15.

³ Wesolowski A., *Stancje uczniowskie*. Warszawa, 1969, s. 117.

⁴ *Rocznik Statystyczny Szkolnictwa 1975/76*, GUS,

Warszawa, 1976, s. 236.

⁵ Węgierski Z., *Internat... op. cit.*, s. 34 (stan w dniu 15 XI 1976).

⁶ Kowalik K., *Wychowanie w internacie*. Warszawa, 1975, s. 27.

⁷ Pismo MO nr 506-434-12/1/69 z dnia 6 sierpnia 1969 oraz nr PF-02405-8/69 z dnia 18 października 1969 roku.

⁸ Zarządzenie MO z dnia 13 XI 1964 roku (M.P. nr 84 poz. 397).

⁹ Archiwum Urzędu Wojewódzkiego, KOiW, Internaty, stancje uczniowskie, bursy, OV-5041, Płock, listopad 1978.

¹⁰ Tucz przystołówkowy prowadziły internaty przy ZSZ Mieczysławów, Trzepowo, Studzieniec, Technikum Hodowlane w Wyszogrodzie, Bursa Międzyszkolna w Gostyninie, ZSZ w Gąbinie i inne.

¹¹ Kuratorium Oświaty i Wychowania w Płocku, Internaty, bursy, stancje, OV-5041, 1988 — 1989.

¹² Kuratorium Oświaty i Wychowania w Płocku, Informatory o realizacji zadań w oświacie i wychowaniu z lat 1986 — 1990.

¹³ Dz. Urz. MEN, Warszawa 25 sierpnia 1988 roku nr 7. Spowodowało to spadek korzystających z internatów w roku 1987/1988 nie korzystało 9,7%, w roku 1988/89 — 12,6% a w roku 1989/90 — 21,5% wychowanków.

¹⁴ Dz. Urz. MEN, Warszawa 31 sierpnia 1989 roku nr 5.

¹⁵ GUS, *Rocznik Statystyczny 1990*, s. 222.

¹⁶ Dokumentacja księgowa środków specjalnych internatu Zespołu Szkół Zawodowych MZRiP w Płocku z lat 1988—1991 (całodzienne stawki żywniowe).

1988/89

wrzesień	255 zł	styczeń	300 zł
październik	300 zł	luty	300 zł
listopad	300 zł	marzec	300 zł
grudzień	300 zł	kwiecień	400 zł
		maj	400 zł
		czerwiec	400 zł

1989/90

wrzesień	2 000 zł	styczeń	5 000 zł
październik	2 000 zł	luty	5 000 zł
listopad	3 000 zł	marzec	5 000 zł
grudzień	3 000 zł	kwiecień	6 000 zł
		maj	6 000 zł
		czerwiec	6 000 zł

1990/91

wrzesień	8 000 zł	styczeń	10 000 zł
październik	8 000 zł	luty	12 000 zł
listopad	10 000 zł	marzec	12 000 zł
grudzień	10 000 zł	kwiecień	12 000 zł
		maj	12 000 zł
		czerwiec	12 000 zł

¹⁷ Zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 19 marca 1980 roku (nr DW-4-III-5171-13/80).

Utraciły moc dotychczasowe przepisy w sprawach uregulowanych zarządzeniem, a w szczególności Okólnik Ministra Oświaty nr 6 z dnia 30 marca 1948 roku w sprawie organizacji opieki wychowawczej i wynagradzania za czynności wychowawcze w państwowych internatach przy szkołach średnich ((Dz. Urz. Ministra Oświaty nr 4, poz. 61 z 1948 roku).